Raadsvergadering d.d.13 maart 2025

Zaaknummer	Z-24-527982
Documentnummer	DOC-24-962315
Onderwerp	Voornemen tot vestiging van een asielzoekerscentrum (AZC) in Medemblik
Agendapunt	
Portefeuillehouder(s)	Michiel Pijl

Besluit

De raad van de gemeente Medemblik,

gelezen het bijbehorend voorstel van het college van burgemeester en wethouders d.d.4 februari 2025;

gelet op:

- artikel 6 lid 1 van Wet gemeentelijke taak mogelijk maken asielopvangvoorzieningen (Spreidingswet), waarin staat dat gemeenten binnen de termijn van 2 jaar het mogelijk moeten maken van opvangvoorzieningen voor asielzoekers, overeenkomstig het Verdeelbesluit;
- artikel 7 lid 2 van de Spreidingswet, waarin staat dat de gemeenteraad wordt opgedragen zorg te dragen voor aanpassing van het bestemmingsplan of voor een beheersverordening (indien nodig) voor ingebruikneming van de opvangvoorziening;
- artikel 160, lid 1 onder e van de Gemeentewet, waarin staat dat het college bevoegd is om te besluiten tot het verlenen van medewerking aan het mogelijk maken van een asielzoekerscentrum;
- artikel 169, lid 4 van de Gemeentewet, waarin staat dat het college, indien uitoefening van de bevoegdheden zoals bedoeld in artikel 160, lid 1, onder e, f, g en h, van de Gemeentewet (mogelijk) ingrijpende gevolgen kan hebben voor de gemeente, geen besluit neemt dan nadat de raad in de gelegenheid is gesteld zijn wensen en bedenkingen ter kennis van het college te brengen;
- artikel 189 van de Gemeentewet, waarin staat dat de raad budgetrecht heeft.

besluit

1. te verklaren geen wensen en bedenkingen te hebben tegen het sluiten van een overeenkomst door het college met het Centraal Orgaan opvang Asielzoekers (COA) voor de exploitatie van een AZC op de locatie Opperdoezerpad 6 en 6a te Medemblik voor een periode van vijf jaar;

2. een investeringsbudget van € 3.000.000 beschikbaar te stellen voor de verwerving van deze locatie, waarbij de volgende verdeling en afschrijvingstermijnen worden aangehouden:

- grond	€ 2.250.000	geen afschrijving;
- stallen	€ 140.000	afschrijving in 5 jaar;
- woning	€ 610.000	afschrijving in 20 jaar;

3. de uit de besluitvorming voortvloeiende lasten en baten voor de jaren 2025 en verder ten laste/ten gunste te laten komen van het begrotingsresultaat voor die jaren;

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van de raad van de gemeente Medemblik, gehouden op 13 maart 2025;

De griffier, De voorzitter,

Voorstel van het college d.d. 4 februari 2025

Ter besluitvorming

Onderwerp
Voornemen tot vestiging van een asielzoekerscentrum (AZC) in Medemblik

Aanleiding
Sinds 1 februari 2024 is de Spreidingswet van kracht. Vanuit de Spreidingswet worden alle gemeenten in Nederland wettelijk verplicht om opvangplekken voor asielzoekers voor de duur van minimaal vijf jaar mogelijk te maken. De gemeente Medemblik heeft de taak om opvang te organiseren voor 263 asielzoekers. Op 1 november 2024 informeerden wij u over deze opgave en dat we locaties onderzochten. Op dit moment is er een locatie gevonden en kan het bestuurlijk besluitvormingsproces van start.

Kernboodschap
De gemeente Medemblik heeft een wettelijke plicht om 263 asielzoekers op te vangen. We kunnen in samenwerking met het COA een AZC realiseren op een strategische locatie in de kern Medemblik, die op termijn kansen biedt voor de verdere ontwikkeling van de stad.

Voorstel

1. te verklaren geen wensen en bedenkingen te hebben tegen het sluiten van een overeenkomst door het college met het Centraal Orgaan opvang Asielzoekers (COA) voor de exploitatie van een AZC op de locatie Opperdoezerpad 6 en 6a te Medemblik voor een periode van vijf jaar;

2. een investeringsbudget van € 3.000.000 beschikbaar te stellen voor de verwerving van deze locatie, waarbij de volgende verdeling en afschrijvingstermijnen worden aangehouden:
   - grond € 2.250.000 geen afschrijving;
   - stallen € 140.000 afschrijving in 5 jaar;
   - woning € 610.000 afschrijving in 20 jaar;

3. de uit de besluitvorming voortvloeiende lasten en baten voor de jaren 2025 en verder ten laste/ten gunste te laten komen van het begrotingsresultaat voor die jaren;

Beoogd resultaat
We voldoen aan de verplichtingen van de Spreidingswet en we benutten de kans op een strategische aankoop van gronden die van belang zijn voor het Stadsplan Medemblik.

Argumenten
1.1 Op grond van de Spreidingswet heeft elke gemeente een verantwoordelijkheid in de opvang van de in Nederland aanwezige vluchtelingen.
De gemeente Medemblik is per 1 juli 2025 verplicht om 263 asielzoekers op te vangen. Door in te stemmen met de uitvoering van dit voorstel voldoet de gemeente Medemblik aan deze wettelijke taak.

1.2 Door te verklaren geen wensen en bedenkingen te hebben tegen het sluiten van een bestuurlijke overeenkomst door het college met het COA voor de exploitatie van een AZC, wordt het college in staat gesteld een besluit te nemen.
Op grond van de Spreidingswet is het college bevoegd om te besluiten tot het verlenen van medewerking aan het mogelijk maken van een AZC. Het college biedt de raad de mogelijkheid om wensen en bedenkingen kenbaar te maken. In de Gemeentewet is bepaald dat het college geen besluiten neemt die (mogelijk) ingrijpende gevolgen kunnen hebben voor de gemeente, dan nadat de raad in de gelegenheid is gesteld zijn wensen en bedenkingen ter kennis van het college te brengen.

1.3 Door *het sluiten van een bestuursovereenkomst met het COA kan de gemeente specifieke voorwaarden inbrengen.*
De gemeente is verantwoordelijk voor onderwijs voor leerplichtige kinderen. We zoeken hiervoor samenwerking op met onze partners zoals de onderwijsinstellingen. Daarnaast is de gemeente verantwoordelijk voor de veiligheid buiten het terrein. De gemeente kan specifieke voorwaarden en behoeften van de lokale gemeenschap inbrengen. Zo creëren we maatwerk, bijvoorbeeld op het gebied van veiligheid en arbeidsparticipatie. Dit geeft de gemeente meer regie over de uitvoering en inpassing van het AZC binnen de lokale context.
Het COA is hoofdverantwoordelijk voor het dagelijks leven op het terrein van het AZC. Dit betreft de huisartsen- en tandartsenzorg, de veiligheid op het terrein, de dagbesteding etc. Op de website van de gemeente volgt meer informatie hierover.

2.1 De ontwikkeling van een AZC op de beoogde locatie biedt de gemeente de kans om een strategische grondpositie te verwerven.
De raad heeft budgetrecht en neemt daarom een besluit over het beschikbaar stellen van een investeringsbudget voor de aankoop van de gronden en opstallen. Het COA betaalt de gemeente een vergoeding van totaal € 1.500.000 waardoor de grond op haalbare financiële voorwaarden in eigendom kan worden verkregen. In relatie tot het Stadsplan Medemblik kunnen deze gronden een belangrijke rol vervullen als het gaat om het versterken van de regie over toekomstige stedelijke groei.

3.1 De uit de besluitvorming voortvloeiende lasten en baten voor de jaren 2025 en verder komen ten laste/ten gunste van het begrotingsresultaat voor die jaren.
Gedurende de projectperiode 2025-2030 is er met uitzondering van het jaar 2025 (in verband met de benodigde afwaardering) sprake van een positief effect op het begrotingsresultaat. Vanwege de doorlopende kapitaallasten is er na deze projectperiode sprake van een negatief effect op het begrotingsresultaat.

Kanttekeningen
1.1 Ondanks dat we onze inwoners, bedrijven en maatschappelijke partners zo goed als mogelijk informeren, kan weerstand ontstaan vanuit de lokale gemeenschap tegen de locatie of omvang van het AZC.
We zullen onze lokale partners goed betrekken bij dit proces. Zie ook de tekst onder het kopje 'communicatie'. Lokale partners kunnen ook een rol spelen in de voorbereiding of gedurende de exploitatieperiode van het AZC.

1.2 Als we geen gehoor geven aan de opgave vanuit de spreidingswet, lopen we het risico als gemeente de regie verliezen.
De gemeente heeft in december 2024 het verdeelbesluit van Minister Faber ontvangen. Hierin is nogmaals bevestigd dat Medemblik plek moet bieden voor de opvang van 263 asielzoekers. Wanneer niet wordt voldaan aan deze opvangopgave is er risico op ingrijpen door het Rijk. Hierbij kan interbestuurlijk toezicht worden ingesteld. In het uiterste geval neemt de Rijksoverheid de regie over en worden opvanglocaties op kosten van de gemeente gerealiseerd. Hiermee verliezen we de regie over de financiën, de locatie en kwaliteit van de opvang (mogelijk noodopvang) en riskeren daarmee ook de meerwaarde voor de doorontwikkeling van het Stadsplan.

2.1 De geschiktheid van het terrein is vastgesteld op basis van huidige inzichten.
Onvoorziene praktische of ruimtelijke beperkingen kunnen de realisatie alsnog bemoeilijken. Eventuele vertragingen of kostenverhogingen hierin zijn voor rekening van het COA.

2.2 Hoewel het terrein potentie heeft, is de economische haalbaarheid van vervolgplannen nog niet geheel zeker.
De gemeente heeft te maken met milieucontouren en het ontbreken van een tweede ontsluiting van het terrein kan zorgen voor beperkte vrijheid voor herontwikkeling. Dit zal in de toekomst verder onderzocht moeten worden.

Financiën
Aankoop grond en opstallen
Met de aankoop van de grond en opstallen is een bedrag gemoeid van € 3.000.000. Volgens de taxatie is de marktwaarde van het volledige object € 2.950.000. De totale aankoopwaarde ligt boven de marktwaarde. Dit betekent dat, op grond van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeente (BBV), er sprake is van een duurzame waardevermindering. Hieruit volgt dat er een afwaardering moet plaatsvinden.

Aan huur ontvangt de gemeente van het COA voor de projectperiode van vijf jaar een vergoeding van € 1.500.000.

Rekening houdende met de afwaardering, de afschrijving van de afzonderlijke activadelen, de toegerekende rente van 3%, en de huurinkomsten van het COA over de betreffende jaren, zijn de financiële gevolgen als volgt:

2025*	2026	2027	2028	2029	2030	2031
-125.000	168.000	169.000	171.000	173.000	24.000	-97.000
Nadeel	Voordeel	Voordeel	Voordeel	Voordeel	Voordeel	Nadeel

Het jaar 2025 kenmerkt zich door de eenmalige afwaardering en laat per saldo een negatief effect zien. Dat geldt niet voor de “projectjaren” 2026-2030. Vanaf 2031 ontstaat vervolgens weer een negatief effect als gevolg van de doorlopende rente en afschrijvingslasten.

Uitvoering/evaluatie en nadere informatie

Veiligheid

Om de leefbaarheid en veiligheid op en rondom de beoogde asielopvang te borgen, wordt intensief samengewerkt met samenwerkingspartners zoals de politie, Veiligheidsregio en het COA. Eventuele incidenten en onrust ten aanzien van de asielopvang en/of bewoners willen we zo vroeg mogelijk signaleren, voorkomen en/of beperken. Ten tijde van de crisisnoodopvang in Wervershoof zijn goede ervaringen opgedaan met de 24/7 beveiligers van de locatie, het COA, politie en de gemeentelijke handhavers. In de komende periode wordt een veiligheidsplan opgesteld aan de hand van een 3-tal thema's waarbij onderscheid wordt gemaakt tussen concrete maatregelen en overlegstructuren/meldpunten:

1. Veiligheid op het azc
2. Veiligheid rond het azc
3. Veiligheid in Medemblik

We zorgen ervoor dat dit veiligheidsplan tijdig voor ingebruikname van het terrein klaar is.

Vervolg

De gemeente neemt de grond niet eerder af van de verkoper en het COA huurt de grond niet eerder van de gemeente dan wanneer de gemeente een vergunning heeft afgegeven. Tegen de vergunning kan nog bezwaar worden gemaakt en (hoger) beroep worden ingesteld.

Daarna zijn de stappen als volgt (onder voorbehoud van besluitvorming):

- de gemeente neemt de gronden en opstallen in beheer en ontwikkelt een plan voor tijdelijk gebruik of voor het slopen van opstallen.
- levering van de grond aan de gemeente;
- daarna start de fysieke inrichting en ontwikkeling van het AZC op de verhuurde grond;
- we werken aan een conceptvisie voor de toekomstige bestemming van het terrein.

Communicatie

Er volgt een communicatieplan. Communicatiemiddelen die we gaan inzetten zijn: een pagina op www.medemblik.nl met Q&A en een pers-/nieuwsbericht. Daarnaast organiseren we een informatiebijeenkomst voor inwoners en lokale partners in samenwerking met COA.

Bijlagen

DOC-25-1001644 Beoogde locatie
DOC-25-1002675 Verdeelbesluit Noord-Holland

Commissie d.d.